

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brèz pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Mirovni kongres.

V kratkem sešel se bodo v Rimu zopet mirovni kongres, kakor se je prejšnja leta shajal v raznih mestih kakor v Londonu, Bruselji, Genfu in drugod. Sešli se bodo razni veljaki iz evropskih držav, ter se akademično razgovarjali o tem, kako bi se svetu ohranil večni mir, kako bi se človeški rod obranil krvavih vojn. Kdo ne bi pritrdil možem, ki se vedno trudijo propovedovati narodom o blaginjah miru, možem, katerih jedina želja je odpraviti vse, kar bi utegnilo kaliti mir, kar bi moglo dajati povod razprtjam mej posamičnimi narodi, iz katerih se rode vojne.

Lepa je ideja večnega miru mej narodi, vsak človekoljub bodo jej pritrdil iz srca, a do nje izvršitev je pot jako dolga, skoraj bi rekli, da je ta izvršitev nedosegljiva tako absolutno, kakor jo zagovarjajo prijatelji večnega miru.

V naši dobi militarizma, ko vsa Evropa ječi in stoka pod pezo oboroženega miru, je skoraj res treba izrednega poguma, da se može, ki neso utočisti in sanjači, ki ne stoe v nobeni zvezi z realnim svetom, nego praktični možem in politiki po poklicu, lotijo z vso odločnostjo tako idealnega delovanja, kakor se nam kaže baš na mirovnih kongresih.

Tudi prihodnjega mirovnega kongresa v Rimu udeležili se bodo možem, ki zavzemajo v svoji domovini važna in odlična mesta, člani raznih parlamentov, poslanci raznih narodov. Angleška, Francija, Italija, Belgija, Avstro Ogerska in mnogo drugih držav poslale bodo svoje zastopnike in njih prihod bodo dokaz, da v vseh teh državah je želja po ohranitvi miru ukoreninjena globoko.

Nemcev, ki tako radi in vedno poudarjajo svojo miroljubnost, menda ne bode na tem kongresu, vsaj če se sme soditi po glasovih, kakor se citajo v nemških časopisih.

Znano je, da je vodja priprav za ta kongres in presumentivni predsednik bodočega kongresa, italijanski državnik Ruggiero Bonghi, se izjavil nedavno glede perečega uprašanja o Alzacji in Loreni v takem zmislu, da ni ugajalo to nikakor Nemcem. Vsled tega unela se je huda polemika proti njemu

v predalih nemških listov in utegnejo nemški zastopniki bržkone vsled tega popolnoma izostati. Bonghi, ki spada mej najuplivnejše može v Italiji, izjavil se je odkrito, da se po njegovem mneji ne da tajiti „uprašanje alzaško-lorenško“, katero se bodo moralno rešiti in katero je prav za prav največ krivo neznotnih odnosa, kateri so podobni vojnemu stanju. Bonghi rekel je, da baš Nemčija je v prvi vrsti za to odgovorna, da „alzaško-lorenško“ uprašanje kakor mora tlači nad dvajset let vso Evropo, ker Nemci v teku teh neso znali pridobiti moralično zase zaplenjene dežele, katere pa hote obdržati še nadalje. Bonghi je izrazil torej svoje preverjenje, da bodo na vsak način to uprašanje prišlo v bodočnosti prej ali slej na dnevni red. Pristavl pa je tudi, da ne more biti naloga kongresa, da bi se pečal v katerikoli obliki s tem uprašanjem že zdaj.

To je pa bilo Nemcem dovolj, da bodo bržkone demonstrativno izostali in se ne bodo udeležili nemški odposlanci mirovnega kongresa. Sicer bi pa bilo pač vse jedno, kajti neznotnega stanja pod militarizmom vzdibujočih narodov evropskih niti najlepši akademični govor pri zeleni mizi zbranih prijateljev miru ne bodo izdatno mogli spremeniti.

Mej narodi v naši stari Evropi je še preveč nerešenih uprašanj, premuogo je še zavisti in krvice, premajhno še preverjenje, da so vse narodi jednak, da ima vsak pravico do obstanka, do življenja in do razvijanja na naravnih podlagah. Dokler ti prvotni nazori ne bodo prodri baš onih narodov, ki danes stoe na vrhuncu gospodarstva, smo pač še daleč daleč od dobe večnega miru, katerega bodo tako lepo zagovarjali nekateri na mirovnem kongresu.

Državni proračun za leto 1892.

V zbornice poslancev sobotni seji predložil je finančni minister dr. Steinbach načrt finančnega zakona in državni proračun, ki je znatno neugodenji od letošnjega.

Vse potrebščine za 1892 je 584.620.378 gld. pokritja 585.238.262 , prebitka torej 617.884 gld.

dočim je 1891. l. bile potrebščine 564.859.027 gld. pokritja 568.375.521 , prebitka pa 3.522.494 gld.

Dasi se je torej pokritje za 1892. l. zvišalo za skoro celih 17 milijonov (16.862.741 gld.) načraste so tudi potrebščine tako silno, da je prebitek minimalen in je državnega gospodarstva raznovesje, katero je bivši minister pl. Dunajevski s tolikim naporom dosegel, že skoro na meji negotovosti.

Premembra v proračunu nastala je večinoma vsled izdatkov, ki so se pomnožila za skoro celih 20 milijonov (19.767.035 gld.) Mej temi je jedna prvih točk tostranski prispevki k skupnim zadavam. V tem prispevku, določenem na 3.035.734 gld., pokrite so vojnega ministra nove zahteve, katere pa morajo seveda odobriti še delegacije.

Deželnobrambenega ministerstva potrebščina zvišala se je za 942.627 gld. Večina tega zneska spada na deželno brambo, in sicer se je za orezne vaje proračunilo 435.639 gld. več, za zgradbo in razširjenje strelišč 133.800 gld. Za žandarmerijo treba 146.701 gld. več.

Tudi naučno ministerstvo potrebuje 496.146 gld. več, in sicer: za visoke šole 15.315 gld., za srednje šole 234.905 gld., za obrtna izobraževališča 123.747 gld., za ljudske šole 32.954 gld. Mej izdatki za srednje šole nahajamo: 40.000 gld. za gimnazijo na Dunaji (IV. okraj), 60.000 gld. za gimnazijo v Dolenjem Meidlingu in Przemyslu, 40.000 gld. za prvo nemško višjo realko v Pragi, torej ga skoro ni upanja, da bi le mala kapljica prilezla do nas.

V justičnem ministerstvu kaže se za 581.565 gld. večja potrebščina, to pa največ zaradi novih zgradb justičnih poslopij v Dunajskem Novem Mestu, v Gradi, v Ogerskem Hradišču in v Lvovu. O Ljubljani, kjer bi novo sodiščo poslopje tako živo potrebovali, kakor riba vodo, ni niti govora.

V fioančnem ministerstvu ni bistvene izpomembe. Za pomnožitev finančne straže narasla je potrebščina za 175.447 gld., to pa zaradi tega, ker se je na Dunaji užitinska črta razširila in je treba več moštva in pa zaradi Bukovine, kjer je mejo strožje stražiti. Potrebščina za davkarije zvišala se je za 134.570 gld., v prvi vrsti zaradi tega, ker

LISTEK.

Elegija.

(Spomin na dan 26. sept. 1891.)

Jutrna rosa lepo blesti se po travi zeleni,
Kakor da toči solzé videti zemlja je vsa.
Tožno je slišati šum, tihotni šum dobov stoletnih,
Listje zvenelo šumljá, vetrč je giblje lahnó.
Kakšen ima to pomen? Kje? Ni li to pesem popotna?
Ali je vzdihlajev glas? Žalosti grenačke odmev?
Bridkih je vzdihlajev glas, kipečih iz srca togajočih;
Žalosti grenačke odmev, ki ima v srcah svoj stan.
Vrsta pobožnih ljudij pomalem naprej se pomicé,
Vsakega žalost tišči, mnogim so solzne oči.
Čuti molitve je glas, šireč se pobožno iz vrste;

Molijo dobri ljudje duši za pokoju in mir.
Srca pretresa zeló prežalosten glas „miserere“,
Resno nam oznanjujoč, da i nam bliža se smrt.
Zvonovi žalostno pojó. Zakaj bi veselo?
Žalosten to je prizor, žalosti spremilja ga glas.
Božja se služba končá, iz cerkve gre ljudstvo po božno,
Ide iz cerkve na hrib; dom je za mrtve na njem.
Ljudstvo pobožno klečí, duhovnika molita vneto,

Krsta se v jamo spusti, mótička tožno zvenči;
Eukrat zasliši se še glasno: „Requiescat in pace!“

Tiha tihota potem. Žalem dianju je kraj.

Kakšen je smrtnik to bil in če smo spremili truplo?

Bil li je to bogatin, ali inače veljak?

Ni bogatin, ne veljak; to pravi bil biser je ženstva,

Kakeršni redki sedaj kitijo kmétiški dom.

Skromna, ponizna nad vse, a delavna bolj nego mravlja,

Materam znankam izgled, mati uzornih otrok,

Vrlih uzornih otrok, gorečih čestiteljev Slave,

Vnetih za dragi svoj dom, vnetib za mili svoj rod.

— Bratje in sestra, nikdar vas ne tlači gadna nezloga,

Venet mirú vas ovij, bodi neznan vam razpor,

Sreča vam vsakemu dar podeli, podeli v obilji,

Blagoslov spremiljaj z nebes vedno opravek vam

vsak!

Prošnje goreče so to presilno trpečega srca,

Srca ljubečega vse, kar je zemljaniom v korist.

Srca, katero želi vso srečo vesoljnemu svetu,

Srečo nesrečnim ljudem; daj jim brezkončni jo

Bog! —

Njena dva sina skrbnó s peresom si spleta venec,

Brižno za narod skrbeč, knjige pišoč mu v pouk.

Venet ta tebi bo čast, po smrti bo čest mnogo-

letna.

Dičil dostojno te bo, saj si mu bila izvor,

Tvoje preblago srce so kitile razne vrline,

Kakor, — ko pride pomlad — rožice kitijo vrt,
Mati, počivaj sladkó, ne daleč od vrlega sina,

Kakor že njemu več let kiti grob sestra lep ó,

Kitila tebi takó bode ga hčerka ljubljena,

Da se ohrapi spomin tebe in tvojih vrlin.

Božidar Flegerič.

Prvi kljunač.

Humoreska. Spisal Cueurbitarius.

„Pustite že vender jedenkrat tisto Vašo politiko, tiste Vaše župane in večne pritožbe, pa govořimo kaj družega!“

„Kaj bi pa Ti najrajši slišal — zopet o lovju, kaj ne? Nemaš dovolj, če hodiš ves Božji dan po gozdu in iščeš zaman tistih Tvojih kljunačev — še v krémi bi rad lovil z jezikom — o ti lovci!“

„Ne norčujte se z menoj — jedli bi ga pa vender radi, kljunača, ha, ha! naj bo no, jutri ga dobite.“

„Od kod pa?“

„Jaz Vam ga bom prinesel.“

„Kako to, saj jih še tukaj ni.“

„To je moja brigă, jutri ga imate.“

se hoče pomnožiti število kontrolorjev in zvišati adjute. Trgovinsko ministerstvo kaže tudi znatno večjo potrebščino. A vsote, proračunjene za železniški obrat, smejo se prištevati takozvanim „durchlaufende Posten“, vsaj večinoma so tacega značaja. V poštev pa je vzeti zvišanje potrebščine poštnega in brzjavnega zavoda za 1,776.500 gld. V tej vsoti tiči jeden milijon za že jako potrebo zboljšanje plač poštih uradnikov, katerih je sicer veliko število, a se jim bode jeden milijon vender-le pozna. Mnogo treba pa za investicije, za nove zgradbe, za telefape, telefone itd.

Proračun za subvencije in občila je tako močno obremenil državni zaklad. Avstrijski Lloyd dobi namreč 2,485.000 gld., Dunajsko parobrodsko društvo 250.000 gld. subvencije, obe družbi pa vrhu tega 750.000 gld. brezobrestnega predujma.

Izmej raznih družih točk, vidimo pri užitnini manjše pokritje. Davek na vino in mošt bode sicer 897.000 gld., davek na pivo 500.000 gld., davek na sladkor 20.000 gld., davek na mineralno olje pa 400.000 gld. več donašal, nasproti pa se zviša davek od mesa in klavne živine za 320.000 gld., od drugih v proračun ne posebno naštetih predmetov za 1,731.000 gld. in od zakupa užitnin v zaprtih mestih za 439.800 gld. To so gmotni neugodni nasledki Velikega Dunaja.

Na podlagi uspeha poslednjega leta proračuna je dalje, da bode tabačni monopol 744.800 gld., solni monopol 158.021 gld. več vrgel in da se bodo pristojbine o pravnih kupčijah pomnožile za 1,592.140 gld. Zanimivo je to, da je mala loterija začela hoditi rako pot. Odkar so loterijske dobitke občili, se je vender ljudem strast ohladila in proračun male loterije kaže za 599.000 gld. menj. Tudi mitnice kažejo za 421.000 gld. menj pokritja, ker so se odpravile mitnice „Wiener Lienienauthen“. Veliki Dunaj prouzročil je tudi svoje posledice.

Primerjamo li proračun za 1891 in za 1892. leto, uverimo se hitro, da je poslednji skoro za pet milijonov neugodnejši. Sploh finančni položaj ni ceteč, a tudi biti ne more, kakor je finančni minister to sam naglašal, dokler se sedanj poliški položaj ne izpremeni. Ravnovesje v državnem gospodarstvu bode vedno na zibeži, dokler bode finančni minister v državni blagajnici vedno čutil vojnega ministra roko. Ravnovesje se more obdržati, ker le pod tem pogojem bode možno uravnati valuto. A k temu treba trdega večletnega dela in premagovanja samega sebe, sicer se nov primankljaj ne bode dal preprečiti.

Tem povodom se pač mora finančnemu ministru priznavati, da je njegovo izvestje bilo jasno, temeljito in v pristnih barvah. On ni olepšaval položaja, ampak pokazal situacijo v vsej njeni opasnosti. Ta odkritostnost je dokaj vredna, žal da bodo Steinbachove besede kmalu pozabljene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Državni zbor.

V tork poročal je državnemu zboru poslanec dr. Kathrein o vladni predlogi, da se nakloni ne-

katerim po povodnjah in drugih elementarnih nezgodah krajev oškodovanim stanovnikom državna podpora. Ta predlog, kateri se dostaja tudi sodnega okraja novomeškega in krškega priporočal je poslanec Šuklje prav toplo. Zbornica vsprejela je vse predloge brez ugovora. — V proračunskega odseku govoril je finančni minister dr. Steinbach o stavljenem predlogu, da se skrajša budgetna debata in obljudil, da bode odslej naprej finančno ministerstvo pazilo na to, da se bode državni proračun predlagal zbornici vselej pravočasno, to je o taki dobi, da bode mogla zbornica dogmati proračunsko razpravo še pred začetkom novega leta, za katero velja proračun. Odsek vzel je to izjavo z zadoščenjem na znanje.

Deželnobrambena konjica.

Iz vojaških krogov se čuje, da namerja vojno ministerstvo pomnožiti tudi deželnobrambeno konjico in sicer jo kani blizu tako organizovati, kakor je organizovana ogerska honvedska konjica. Vsak deželnobrambeni polk konjice, ki šteje sedaj samo štiri eskadrene, pomnožil se bode za dve eskadroni, vključno bodemo torej imeli 12 eskadronov več. To sicer ni baš veliko, ali brez troškov vendar ne pojde, in troški v vojaške namene rasejo tako ravnino, da jih kmalu ne bode mogoč pokriti.

Iz ogerske magnatske zbornice.

Vladna predloga o podržavljenju in o reformi političke uprave, od katere je rešil grof Szapary samo dva paragrafa, prišla je zdaj v magnatski zbornici v razpravo. V odseku že oglašali so se celo najboljši pristaši vlade v protivnem zmislu. Grof Szapary rotil je odsek, naj vsprejme vladno predlogo brez vsakega popravka, samo da je ne bode treba znova predlagati poslanski zbornici in obeta, da bode vladala ozirala se na vse želje, kateri bi se izrekli o različnih dodatkih k zakonu, kateri se bodo izdelali in uveljavili v upravnem področju vlade. Odsek vsprejel je naposled predlogo, a brez hudi debat vendar ne bo niti razprava v magnatski zbornici.

Vnanje države.

Srbška skupščina.

Ministerski svet je ukrenil sklicati narodno skupščino na dan 13. novembra in določile so se tudi vladne predloge za to zasedanje. — Lani sklenjena reforma okrožnih zastopov uveljavila se je zdaj. Novi zastopi začeli so pred kratkim poslovati. Delokrog jim je po priliki takšen, kakor na pravokravnim zastopom na Štajerskem. Prvi dan, ko so bili zastopi sestavljeni, odpolali so adrese udanosti kralju Aleksandru, na kar se je po nalogu regentov zahvalil ministerski predsednik.

Giers in Rudini.

Ves politički svet obrača poglede svoje na jug, v Italijo, kjer se zdaj mudi kralj Karol rumunski in ruski minister vnanjih zadev Giers. S kraljem italijanskim prišel je v Monzo tudi ministerski predsednik Rudini, a došli so — seveda slučajno! — tudi italijanski veleposlanik v Parizu, general Menabrea in avstrijski veleposlanik v Rimu grof Nigra. — Včeraj šel je marki Rudini, spremjan od obeh poslanikov v Monzo, da se posvetuje s kraljem. Danes prišel bode pa v Mozo Giers, katerega spremila ruski veleposlanik v Rimu Vlangali. Že pred odhodom iz Rima imela sta marki Rudini in Vlangali dolga posvetovanja. — Italijanski listi molče o namenu tega poseta kakor grob, a da ni brez pomena, razvidi se iz velike pozornosti, ki jo obračajo povsod na ta obisk.

Razmere v Švici.

Iz kantona Tessina in sicer iz mesteca Mendrisio se javlja, da so v nedeljo po noči trije dobro znani konservativci umorili zavratno ondotnega lekarja Buzzija, ki je bil znan liberalen agitator. Konservativni morilci utekli so preko meje v Ita-

in je hotel s tem pokazati, da njegovi prijatelji nemajo prav, ko se iz njega norčujejo.

Prav blizu mesta Č, kjer je bil gospod Božidar nastanjen kot uradnik, se razteza proti zahodu gozd, ki je prav ustvarjen za kljunače. Sicer je tako težavno hoditi skozi gosto trnje in tudi čestotrat nemogoče streljati, ko se kljunač dvigne, a lovca to ne briga nič, tu je lov hazard, in ako se posreči lovcu, da vkljub vsem težavam vendar le dobi zaželeno tico, ga tem bolj veseli.

Po tem gozdu vidimo drugi dan korakati gospoda Božidara s svojim zvestim pa tudi dobrim psom. Dan ni bil neugoden, pravo vreme za kljunače. Neka sladka nada polotila se je našega lovca. Z neverjetno vatrpnostjo pustil je grm za grmom za seboj, prehodil že skoro celi gozd — nič in zopet nič. Pes pa gleda svojega gospodarja, gospodar svojega psa.

„Karo, kaj bo to? Boš plačal šampanjca? Ne, ne, sramota bi bila za oba — le naprej!“

Od hribca, kamor je gospod Božidar dospel, se je že videla prijazna vas D.

Stolpa prelepke cerkvica sta štrlela v megleno nebo in glas zvonov se je razlegal po okolici.

(Konec prih.)

lijo. — Ta umor svedoči, da se pacifikacija nemirnega kantona Tessina, kakor jo je poskusila lani vlad švicarski, ni posrečila in batil se je, da bodo nastali zopet resni nemiri, kajti razmerje med klerikalci in liberalci je skrajno napeto.

Württemberško ministerstvo.

Po smrti kralja Karla zasel je württemberški prestol njegov netjak princ Viljem. Novi kralj je zelo popularen, akoravno je precej iskren prijatelj pruskih nadvaldov v Nemčiji. Dosedanji ministri dali so vsi — kakor je to o takih prilikah običajno — svojo ostavko, katero je pa kralj Viljem s primerno laskavimi izrazi priznal za dosedanje delovanje odklonil, izimši ostavko finančnega ministra dr. pl. Rennerja, ki je že zelo star in že delj časa nevarno bolan.

Nemiri v Montevideu.

V južno ameriški republike Paragvaj in sicer v Montevideu nastali so te dni nemiri, katere je vojaščvo hitro udušilo. Ubitih je pa bilo mnogo upornikov in tudi nekaj vojakov. Tudi v mestecu La Union bili so resni izgredi. To priča jasno, da so v onih krajinah kaj čudne razmere sicer bi se ustanki ne ponavljali takoreč dan na dan.

Dopisi.

Iz Vinice 10. oktobra. [Izv. dopis.] Vesel čas za Belokranjca je nastopal, ko presa sladko vinsko kapljico. Letina za vino in žito je le srednja, akoravno je kazalo sprva prav dobro. No, pa letino naj opisuje drugi, jaz sem se danes namenil nekoliko opisati takajšnje društveno življenje. Nasprotno letini kazalo je sedaj jšeni društveno življenje slabo. Pričetkom osnovanja narodne čitalnice na Vinici besedičil je nek nemškutarček, da nevedisce-kdo snuje na Vinici neko malo čitalnico. Misli se je torej, da bode slaba žetev za narodno čitalnico, a hvala Bogu; da je bilo govorjenje krivega proroka lažljivo, kajti naša čitalnica ima preko 35 članov. Gotovo lepo število za kratek čas njenega življenja. Da pa ima tudi zdrave moči, pokazala je takoj prvi dan svojeg poroda.

Gotovo je vsem ouim, kateri so se otvorjenja udeležili, še dobro v spominu 28. dan junija. Pa kako bi tudi ne bil, saj Vinica še nikdar kaj takega ni doživel. Že v jutro rano, ko je pobožno ljudstvo hitelo k božji službi, popraševalo je radosvedno staro in mlado, kaj da značijo tolike trobojnice raz streho. No, populudne pa je vsak zvedel ta tajni znak, ko se ob 3. uri mej pokanjem topičev pripelje vsa najodličnejša gospoda v okrašenih kočijah iz Črnomlja in okolice s Črnomaljsko mestno godbo na čelu. Pod stavolokom pa je pričakala in pozdravila čitalnica došle goste. Z godbo in z živoklici korakala so potem društva pred gostilno k „Školniku.“ Od tu odrinejo potem vsa društva z godbo na kolpski most pozdraviti in vsprejet Hrvate. Na sredini mosta, — kjer meji Kolpa Hrvatsko od Kranjske pozdravijo poredoma slovenska društva brate Hrvate. Velečastiti gospod Josip Nežič, župnik sosedne župnije Bosiljevo, pozdravi brate Slovence, proseč, naj jih vzamemo v svojo sredino, da se tudi Hrvatje radujejo napredka, katerega bode čitalnice nam in njim prinašala.

Po dokončanem govoru zaigra godba „Najprej zastava slave“, Slovenec pa koraka s Hrvatom na kegljišče, od tu pa v čitalniške prostore, kjer je bila šaljiva družba.

Ob 9. uri bil jo mirozov po Vinici in mej mirozovom priredil je g. učitelj Josip Reich umeiten ogenj na griči Vešenik.

Nazaj v čitalnico dospevši orila je slovenska in hrvatska pesem; gospod Šetina predstavljal nam je komičen prizor „Influenca“ g. Stefancič pa deloval „Jeftejevo prisego“. Vrhunc vsej slavnosti pa je bil slavnostni govor velečastitega gospoda župnika Josipa Nežiča. Z gorečo svojo besedo očaral je vse poslušalce. V hvaležni spomin in v srčno zahvalo poda s krepkimi besedami predsednik narodne čitalnice na Vinici gosp. nadučitelj Lovšin slavnostnemu govorniku bršljanov venec, dva gospoda pa v tem trenutku vzdigneta g. župnika, ter ga mej slavaklci nosita po dvorani. — Hrvatski župnik nam je pa tudi pokazal, da hrvatsko svenčenštvo živi za narod in deluje za narodno omiko in blagostanje ne le samo hrvatske nego tudi za nas Slovence.

Okoli polnoči zaigra godba poskočne komade ia gospod baron Salles otvoril ples, kateri je trajal do rane jutra.

Upajmo in nadejajmo se, da bode naša čitalnica še mnogo takih slavnostij priredila, in akoravno je pričetkom bila le čitalničica nazvana, bode vendar tudi oni nemčurček priznavati moral, da je močna in vse časti vredna čitalnica. Medvedov.

„Kaj velja da ne?“

„Deset steklenic pristnega šampanjca.“

„Dobro, sem roko, pa udari — zdaj pa le hodi domov, pa ne pij več, da se Ti jutri ne bo roka tresla!“

Gospod Božidar, mlad, krepek lovec, seže po svoj klobuk, katerega je kitilo še par peresc od zadnjega lanskega kljunača, ter odide iz krčne, polnoma si svest svoje zmage.

Ostali gostje, mladi in stari gospodje, nekateri tudi loveci, so nadaljevali svojo zabavo, vendar se pogovor ni več sukal o politiki, pač pa so se smejali ter razmotrivali uprašanje, kako bo tekkel sladki šampanjec, ko bo gospod Božidar prišel prazen z lova.

Bilo je jeseni. Par dnij je bilo deževalo in postajalo je hladnejše. Tako vreme prinese kljunače, kakor trdijo stari loveci. Vendar je bilo še malo prezgodaj in nikdo se ni upal misliti, da bi kljunači že bili tu. Se ve, te lepe tice ne pošiljajo svojih vizitnic raznovrstnim lovcom, ti jih morajo najti. Gospod Božidar pa se je držal lovskega pregovora:

Ein Jäger unverdrossen
Hat manches Wild geschossen.

Občni zbor „Glasbene Matice“

dne 10. oktobra 1891.

Svoj redni občni zbor imela je „Glasbena Matica“ preteklo soboto, kakor smo že poročali na kratko. Zbral se je v društvenih prostorih v Knežjem dvoru primerno število članov, katere je pozdravil društveni predsednik g. Fran Ravnihar s kratkimi besedami takole:

„Slavni občni zbor! V raznih krajih mile nam Slovenije slišali so se v poletinski saisoni o priliki osnove kakšnega pevskega društva ali pri kaki drugi slavnosti naudušeni govorji, poudarjajoč veliko važnost narodnega petja in glasbe za kulturni razvoj naroda našega, za probujenje narodne zavesti. Ko bi iz teh govorov posnel le nekatere stavke, splel bi si krasen šopek govorniških črtic in gotovo vem, da bi Vam segel z njimi do dna duše. Ker pa tudi vem, da v vaših srčih plamté iste misli, da se vsi z menoj vredne umaknete za las od svojih idealnih nazorov, ne gledé niti na levo, niti na desno, Vas s temi premišljevanji ne bom dalje mučil, temveč bom le na kratko omenil, da je ves slovenski svet z velikim veseljem pozdravil osnovo samostojnega moškega pevskega zbora v okviru „Glasbene Matice“. Vspremite klic „Čast in hvala odličnim osnovateljem“; naj Vas spremi tolpa želja, da ta zbor prosvita in se uspne do one višine, do katere so se z njim uspele naše nade.“

Že za letošnji zimski čas imate lepo priliko odzvati se na častno vabilo naše čitalnice, matere vseh narodnih društev, še večo nalogo pa boste imeli prihodnje poluletje, če se otvori deželna razstava. — Tu omenim tudi našega učnega zavoda, ki se širi in širi, da nam je dela čez glavo, in to vklub vsem težavam in nedostatkom, ki se nam skoraj z vsakim korakom stavijo nasproti. Zahvaliti se je za ta napredok seveda v prvi vrsti našemu vrlemu odboru, našemu učiteljstvu in učencem samim, ki se vsi složno in vzajemno podpirajo. Naš zavod in naše društvo je res v čast Slovencem, dokaz temu je neštivilno dopisovanje in želje, katerim vsem ustrezati je skoraj nemogoče. Ne smem zamolčati, da gre našemu časnikarstvu najtoplejša zahvala za toliko ljubeznivost, s katero je v svoje predale prevzelo vse naše izjave. Druge podrobnosti slišali boste iz poročil tajnika — blagajnika.

Vas pa, prečastita moja gospoda, koncem svojega nagovora srčno pozdravljam, do srečnega svidenja v prihodnjem letu. Na zdravje!

Nato prečital je tajnik g. Josip Paternoster nastopno:

Poročilo tajnika o delovanju „Glasbene Matice“ odbora za leto 1890/91.

Pri zadnjem občnem zboru dne 16. oktobra 1890. leta voljeni so bili v odbor „Glasbene Matice“ nastopno imenovani gospodje:

A. V Ljubljani bivajoči: Ravnihar Fran (predsednik), dr. vitez Bleiweiss Karol, Drenik Franciček, dr. Ferjančič Andrej, Foerster Anton, Krulec Ivan, dr. Majaron Danilo, Noll Josip, Paternoster Josip, Svetek Anton, Valenta Vojteh, Vencajz Ivan in Žumer Andrej.

B. Zunaj Ljubljane bivajoči: Fajgel Danilo, Gregorčič Simon, Starec Anton, Šušteršič Franciček in Žirovnik Janko.

Novoizvoljeni odbor konstituval se je v seji dne 25. oktobra 1891 nastopno: Podpredsednikom je bil izvoljen g. dr. vitez Bleiweiss, tajnikom g. Paternoster, blagajnikom g. Krulec, šolskim nadzornikom g. Vencajz in knjižničarjem g. Gerbić.

V artistički odsek izvoljeni so bili gospodje: Gerbić, Noll, Svetek, Valenta, Vencajz, v šolski odsek pa gospodje Vencajz in učitelji.

Že v svojem lanskem poročilu omenil sem, da je odbor sklenil praznovati primernim načinom tristoletnico smrti našega rojaka in izbornega glasbenika na cerkvenem polji Jakopa Gallusa in sicer 18. julija 1891 leta, katerega dne je po prvotnem poročilu imenovani skladatelj pred 300 leti preminol, prirediti v stolni cerkvi od njega zloženi „requiem“, in na večer slovesen koncert, pri katerem bi se pele le Gallusove, in sicer z večine cerkvene skladbe, kojih je mnogo na razpolago.

Gospod Josip Mantuani dognal je po večletnem trudnopolnem raziskovanju po arhivih raznih domačih in tujih dežel, da je J. Gallus umrl l. 1591. dne 12. a ne 18. julija, kakor se je sprva trdilo, da je bil istinito rodom Kranjec, in da je zložil premnogo zanimivih posvetnih in cerkvenih glasbotvorov, med

jimi nad 16 maš, katere je on sam zasledil. Rokopis jedne teh maš „Elizabeth Zachariae“ našel se je tekom leta v Ljubljanski licealni knjižnici; ker je bil pisan v stari menzuvalni notni pisavi, preložila sta ga gg. Foerster in Hofmeister na moderne ključe in tako preustrojila sedanjim pevskim potrebam primerno.

To mašo pelo je nad 50 pevskih sil dne 12. julija t. l. pod vodstvom spretnega stolnega organista g. Foersterja v stolni cerkvi tako izborno, da se je vse navzočno občinstvo kar divilo močnim akordom te nenavadne skladbe. Za ulogo pri ofertoriji pela se je isto tako precizno kakor maša, tudi Gallusova skladba „Ladate dominum in sanctis ejus“.

Odbor „Glasbene Matice“ šteje si torej v dolžnost, gg. Foersterju in Hofmeistru za njihov trud, ki sta ga imela s preustrojbo skladbe, z dolgotrajnim vežbanjem pevcev za to zelo težavno in vsled največje vstrajnosti pevcev in pevovodje tako dovršeno peto mašo, izreči v današnjem občnem zboru istinito zasluzeno pohvalo in isto tako tudi vsem onim gspdč. pevkam in gg. pevcem, ki so se posvetili tej težavni in tako častno rešeni nalogi.

Nameravani koncert bi pa moral odpasti, ker je odbor, uvažujé, da je vežbanje pevcev v poletnem času pri neznosni vročini zelo mučno delo, sklenil istega prirediti še le konci t. l., toda le tedaj, ako mu bode g. Mantuani dal na razpolago za to potrebne Gallusove skladbe. (Dalje prih.)

Slovenskim pevcom v Ljubljani v pomislek!

Mnogo let so delovali pevski zbori v Ljubljani in v drugih vecjih krajih po Slovenjem za razna društva, s petjem pospešujoč tako društveno življenje. —

Povzdignili so pesem slovensko na lepo stopinjo in pridobili si mnogo zaslug za nje razvoj. — Toda petje so negovali vender le v prvi vrsti v korist društva in za zabavo in pri tem jih ni vodila glavna misel ta, da bi dvignili petje do one stopinje, katera bi bila primerna slovenskemu pevskemu narodu. Čast narodova pa zahteva, da ne podrejamo več petja drugim nameram, marveč da je negujemo kot umetnost, umetniški dostojno. —

Poudarjalo se je to že pred leti, ali ostalo je vse pri starem. Osobito v Ljubljani bilo je težko ločiti se od zastarelih in tako rekoč že vkorinjenih običajev.

Minolo leto so pa vender uvideli nekateri rođlubi potrebo, da se ustanovi nov pevski zbor in ustanovili so ga kot docelni del „Glasbene Matice“, prvega slovenskega zavoda te stroke. — Novemu zboru je namen gojiti izključljivo umetnostno, akademisko-pevski dostojno petje.

Z veseljem pozdravili so vsi naobraženi rođlubi napredni ta korak in mnogo jih je pristopilo zboru. — A vender se je pokazala v nekih krogih mržja tudi do prvega zборa, in zakaj? Pravih vzrokov ni. Razdružil se je sicer čitalniški pevski zbor ki je mnogo let častno vršil svojo nalogu in ki je, kar se mu more priznati, v resnicu na slovenskem največ storil za povzdrogo lepega petja. Neposredni povod razdruženju zamogel je pač vzbudit nekako nevoljo v pevcih — toda to ne more in ne sme biti vzrok, da ne bi pristopili pevci prvemu zboru. —

Namen vsakega prvega rodoljuba mora biti: delovati za ves slovenski narod in njega napredek ne pa samo za posamezna društva ali posamezne sloje. Tega vzvišenega idejala prijet se je Matični zbor, žeče napredovati v umetnostnem petju do one popolnosti, ki je primerna nadarjenemu narodu slovenskemu.

Zato ne sme niti jeden rodoljub odtegniti svoje pomoči, da doseže zbor svoj namen in nečastno je za vsakega naobraženca, ako odtegne svojo pomoč nezavisnemu društvu le zato, ker se čuti, da je žaljen od koga drugega z novim zborom v nikaki zvezi stojecega človeka.

Nahajajo se tudi še pevci misleči: Storil sem že dovolj za narodno stvar, sedaj naj delajo drugi. Tako ne gre! — Vsak pravi rodoljub posvetiti mora vse svoje moči posveti narodovi, kajti vsak je dolžan, ako ima res pošteno voljo in pravo srce za parodni napredek, storiti zanj karkoli mu je mogoče in kar je potrebno. Z lepim vzgledom mora uplivati na mlajše svoje tovariše, da vzbudi

v njih ono gorečnost in ljubezen do plodonosnega delovanja, katero je bilo v prejšnji dobi in je še sedaj polno njegovo sreč. Nijeden narod ne more dospeti do popolnosti, ako ne delujejo za to vsi njegovi sinovi vstrajno, zložno in z radostjo. —

Sram bi nas moral biti, ako bi nas v središči Slovenije presegli v dovršenosti umetniškega petja nasprotniki naši. In to se lahko zgodi, kajti oni, priznati jim moramo, se ne strašijo dela, če tudi nemajo toliko moči in sposobnosti, in vzemljeno tekmujejo kdo izmed njih bode več storil: Le poglejmo jih, kako hite filharmonci stari in mladi v novi svoj dom. In mi?

Zaradi malenkosti se razdržujemo in zaviramamo plodonosno delovanje, podrejajoč občni napredek narodov neopravičeni mržnji ali brezkrižnosti. —

Zdramimo se torej! Vsi naobroženi pevci naj se pridružijo pevskemu zboru Glasbene Matice in naj pomorejo, da pokažemo kaj znamo in kako visoko se zamoramo popeti v umetnosti. Proč z vsemi pomislki — in geslo naše naj bo složno delovati za prosveto narodevo, da mu priborimo čast in poštenje kakoršno zasluzi. —

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je za razširjenje šolskega poslopja v Stranicah, v okraju konjiškem, 100 gld.

— (Premembre prisodisčih) Poleg včeraj naznanih imenovani so po justičnem ministru: Svetniškim tajnikom pri okrožnem sodišči v Celji okr. sodnik v Šoštanju g. dr. Amon Zhuber pl. Okrog; okrajskim sodnikom v Šoštanji pristav okr. sodišča v Ptujem g. Jos. Mihelič; pristavom pri okrožnem sodišči v Celji pristav okr. sodišča v Slov. Bistrici g. Ferd. Sokol pl. Reno; sodniškimi pristavi avskulfanti g. dr. R. Paltan za Slov. Bistrico, J. Erhartič za Gornji grad. Prestavljeni so: Okr. sod. pristavi gg. dr. V. Wagner iz Trbiža v Beljak, J. Starič iz Litije v Kranj, Fr. Drešnik iz Sv. Mohorja v Trbiž in Guido Visconti iz Metlike v Ptuj.

— („Glasbene Matice“ odbor,) ki je bil voljen v zadnjem občnem zboru, imel je včeraj svojo prvo sejo in se je konstituiral. V občnem zboru bil je voljen z vsklikom predsednikom g. Fr. Ravnihar, za odbornike pa gg. Drenik Fran, dr. Ferjančič Andr., Förster Anton, Krulec Ivan, dr. Majaron Danilo, Noll Josip, Paternoster Josip, dr. Požar Lovro, Svetek Anton, Valenta Vojteh, Vencajz Ivan, Žumer Andr. Vnani odborniki so: gg. Fajgel Danilo, Gregorčič Simon, Starec Anton, Šušteršič Fr., Žirovnik Janko. V včerajšni seji bil je voljen g. Paternoster Josip tajnikom, g. Krulec Ivan blagajnikom, g. svetnik Vencajz Ivan šolskim nadzornikom in g. dr. Požar Lovro arhivarjem. Dalje so se volili tudi posamični odborovi odseki.

— (Iz pisarnice „Dramatičnega društva“) „Dramatično društvo“ skenilo je pogodbo s slavnim skladateljem opere: „Cavalleria rusticana“. Vsled te pogodbe zavezala sta se skladatelj Pietro Mascagni in založnik Edoardo Sonzogno, zastopana po dr. O. F. Eriču, da sme opero „Cavalleria rusticana“ dajati jedino le „Dramatično društvo“, katero je kupilo izključno pravico, da sme le ono predstavljati rečeno opero v mestu Ljubljani. Partitura in orkestralni glasovi so že na potu iz Milana v Ljubljano. S to pogodbo je seveda spojena znatna gmotna žrtva, toda pomisli je treba, da se je s tem storil tudi znaten napredek v razvoju slovenskega gledališča. Libreto je skrbno in izvrstno preložil naš pesnik, gospod Anton Funtek, kateri je Dramatičnemu društvu kot libretist s svojim sodelovanjem nemala podpora. Ako se pokaže potreba izdaje slovenskega prevoda, bode se tudi za njo skrbelo pravočasno.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) piše se iz Barkovelj pri Trstu: „V verskem oziru se ne moremo ponašati s tujim življem na Greti: Vera postaja tu deveta briga, in 13letai otroci preklinajo tu (v ital. jeziku) grozne kletvice, o katerih se ostalim Slovencem niti sanjati ne more. — Zato hočemo tudi tu delovati v zmislu družbe s v. Cirila in Metoda, skrbeče za vero in rod. Že se gradi ondi hiša, v kateri bodi naš otroški vrt. Otvorili pa budem ta vrtec na cesaričin dan, 19. novembra t. l. — če Bog da. Mi v Rojanu prišli smo — hvala Bogu — do miru, od-

kar je nastopil tu mesto voditelja našemu vrtecu g. Miha Kamuščič.⁴

(Merosodni urad v Ljubljani.) Gledé naše notice o poslovanji merosodnega urada v Ljubljani naprošeni smo popraviti jo v toliko, da posluje merosodnik redno v terek, sredo, četrtek in petek in to od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 5. ure popoludne.

(Iz zeleniškega vagona padel) je vsled neprevidnosti predvčeranjem na Ljubljanski postaji 15 letni gimnazijalec Jožef Widmayer iz Ljubljane, pripeljavši se z gorenjskim vlakom. Odprl je vrata in stopil na stopnico, predno je vlak še ustavil popolnoma. Zgubivši ravnotežje, padel je dol in obležal brez zavesti. Razun vnanjih poškodb pretresel si je tudi možjane in so ga morali prenesti v stanovanje njegove matere.

(Za lovce.) Že več tednov se je govorilo, da se klati po šumah mej Stepansko ravnino in Dolenjsko cesto divja svinja. Govorica pa ni hotela prav mej svet, ker so vsi, katerim je svinja v korozo uhajala, molčali in si mislili veliki kos pečenke zase pridobiti. Ali svinja ni zajec, odnašala je predrobni svinec in le postala še bolj previdna. Odkar je pa koruza z njiv pri gozdu minula, morala je žival dalje na plan in v njivah na ravni si živeža iskati. Tako prišla je na lov pod Rudnikom. Dva dni je bila skrita, po dnevu v Orlovem brezji, včeraj so jo pa zasledili in jo preganjali po polji in preko grabnov, tudi jo dohiteli, ali trud je bil zaman, ker ni bilo puške pri roki in zopet jo je odnesla svinja v hrib in gozd, dasiravno šepa na jedni zadnjih nog. Za včeraj ji je bila smrt napovedana, mogoče je pa tudi, da bo lepi plen še več časa dičil Dobrunjski in mestni lov, in prišel v roke še le ob snegu, ko jo bo mogoče zagotovo slediti.

(Živo srebro v Vipavski dolini.) V Vipavski dolini našli so nedavno zopet živo srebro in sicer v Vipavšici, katera je, kakor vse vode na Krasu, že koj pri izviru precej močna in nabira svoje vode pod zemljo v gorovji, ki se razteza južno od Idrije. Opazili so, da se nahaja živo srebro v vodi ter se more videti s prostim očesom. Ta najdba živo zanima vse strokovnjake v rudarstvu.

(Čistilnica mineralnega olja v Trstu.) Vsled dovoljenja ministerstva notranjih zadev potrdilo je cesarsko namestništvo v Trstu pravila delniškega društva „Tržaška čistilnica mineralnega olja“. S tem se je osnoval tudi v Trstu tovarniški zavod, kakor ga ima Reka že delj časa.

(Zagrebška razstava.) V ponedeljek bil je, kakor smo že naznali, dohodek razstave namenjen fondu bodoče medicinske fakultete na Zagrebškem vseučilišči. V razstavi bilo je 5300 oseb, dohodek pa je znašal 282 gld. 30 kr.

(Odlikovanje Zagrebških dnevnikov.) Predsedništvo razstave odločilo se je podeliti vsem petim v Zagrebu izhajajočim dnevnikom častne diplome, da tako prizna zasluge, katere so si pridobili objavljujoči z največjo marljivostjo vse, kar se je tikalo razstave.

(Koliko se použije v Zagrebu.) V mesecu septembru pobili so v mestni klavnici Zagrebški 197 glav goveje živine in zaklali 774 telet, 361 ovac in 748 prašičev. Sočivje dovažalo je na trg 11.200 strank, sadja 17.300, surovo in kuhanino maslo 430, kuretino 5200 in kruh 560 strank. Drv pripeljalo se je 7200 voz, raznih pridelkov pa 13.700 voz na trg. Dohodka bilo je na novem sejmišči za 151 gld. več, nego v istem meseci preteklega leta.

(100.000 in 50.000 goldinarjev) sta glavna dobitka velike Praške loterije. Opozarjamо svoje čitatelje, da bode žrebanje že v četrtek, dne 15. t. m.

Izpred sodišča.

(Poneverjenje pri okrajinibolniških blagajnic Ljubljansk.) Po dolgi preiskavi prišla je danes vender vsa ta stvar, ki je vzbudila toliko hrupa, pred sodišče. Zatožen je 57 let stari bivši blagajnik Josip Gecelj hudodelstva poneverjenja po § 183 kaz. zak. Gecelj je rojen v Ljubljani, oženjen, pa že 21 let od svoje žene ločen, kajti oženil se je, ko je bil še le 22 let star. Ko je bil spodno realko v Ljubljani in zgornjo v Gradi dovršil, ustopal je bil v učiteljsko pripravnico in bil potem nekaj časa učitelj. Ker ga živiljenje na deželi ni veselilo, šel je leta 1852 kot praktikant k davkariji in bil imenovan kontrolejrom, opravljal je pa začasno tudi že službo davkarja. Kot davkar poneveril je pri davkariji v Planini l. 1866. večjo svoto in bil obsojen zaradi hudodelstva poneverjenja na jedno leto teške ječe, katero je koncem leta 1867.

prestal. Pozneje je bil agent pri zavarovalnicah „Haza“ in „Gresham“ in naposlед sedem let diurnist pri Ljubljanskem mestnem magistratu. Dne 1. avgusta 1889. l. bil je nastavljen kot blagajnik okrajne bolniške blagajnice Ljubljanske, kjer je posloval do 25. junija 1891 l., ko so ga zaprli. Plače je imel najprvo 50 gld. na mesec, pozneje 60 gld. in pa 20 gld. za zmote pri številjenji de narja (Schwundgeld). Od plače se mu je odtegnilo vsak mesec 6 gld. za ženo in 5 gld. za kavcijo, katere mu je bilo položiti toliko, kolikor je imel letne plače. Zatožba dolži Geceljnemu, da je od dne 1. avgusta 1889. l. pa do dne 25. junija 1891. l. poneveril vsoto 1721 gld. 27 kr., zaradi tega obtožen je Gecelj hudodelstva poneverjenja po § 183 k. z. — Gecelj prizna poneverjenje popolnoma. Nadzorovalni odsek je videl, ko je začel natančneje preiskavati, da so uplačila pač upisana v priročno knjigo, a da neso upisana v blagajnično knjigo. Za te svote je bila torej blagajnica oškodovana. Vseh skupaj je 211 pošt v znesku 483 gld. 44 $\frac{1}{2}$ kr., kar so pojedine stranke uplačale za svoje služabnike in služnice. Drugi način poneverjenja je bil ta, da so bili nekateri zneski sicer zapisani, a izginile so potem jukste. Gecelj pravi, da jih on nima, saj so bile knjige na javno razpolaganje; vsak otrok bi bil lahko našel poneverjenje, tem bolj nadzorovalni odsek. — Predsednik Levičnik: „To Vam pa vender ni dalo pravice poneverjati.“ — Gecelj: „Saj tega ne rečem!“ Drugi izkaz ima 50 pošt in znaša 185 gld. 5 $\frac{1}{2}$ kr. Tretji izkaz dostaje se zneskov, kateri so bili kot podpora baje preveč izplačani, ali vsaj začrunjenci. Prišli so ljudje s kuponom, podpisanim po zdravniku in tam je bilo zaračunati, koliko je imel oboleli delavec dobiti. Pri reviziji pa se je našlo 45 pošt, da so bile mnoge podpore upisane v večjo kategorijo in sicer mesto v prvo ali drugo najraje v tretjo, torej v ono, po kateri se je dobivalo največ podpore. Gecelj pravi: „To so zdravniki krivi, oni so upisavali napaka kategorije.“ — Državni pravnik g. Pajk pravi: To ni res, zdravniki niso upisavali kategorij, ampak storili ste to vi. — Gecelj odvrne, da je upisal večje kategorije, če je kdo zahteval, kajti v prvi kategoriji so bili mladeniški delavci, kateri so dobili najmanj. — Državni pravnik Pajk: Vi ste večje kategorije zapisovali, da ste, kar je bilo več denarja, za se pridržali. — Gecelj pravi, da se ne spominja, da bi bil kdaj kaj poneveril na ta način, ne taki pa, da je pri prihodnjem izkazu poneveril toliko, kolikor se je proračunilo. Gecelj pravi, da je bil že tako srečen, da je prišel vsak, kateri je bil premašno podpore, hitro še po to, kar mu je manjkal, da je pa jedna jedina dekla, katera je dobila preveč, prinesla dotični znesek nazaj. — Predsednik Levičnik: Tedaj se Vam je bilo treba pač drugod revanchirati! — Gecelj odvrne, da je bilo tako težko delovati z ljudimi, ki so dobivali kaj podpore; vsak je hotel več imeti, skoraj je bilo treba delati z „revolverjem“, pozneje šele je novi načelnik dal nastaviti pri izplačevanju redarje, da se je bilo mogoče ubraniti ljudij, ki so rekli, da so pred jednim ali dvema dnevoma oboleli. Cetrta kategorija izneverjenj kaže, da se je na nakaznice zdravnikov za podpore izplačevalo več, kakor je bilo nakazano, pa tako, da so bili nakazani zneski na višjo svoto popravljeni, kar je bilo več denarja, pa je Gecelj obdržal za svoj žep. Gecelj to prizna. — Predsednik konstatira, da je Gecelj nakaznice, ki so veljale le za tri dni in po katerih bi bolnik ne bil imel nič dobiti, popravil na štiri ali pet dni in ves denar pridržal za se. Takih pošt je 218 in izneverjena svota iznaša 775 gld. 2 kr. — Predsednik Levičnik: Zakaj ste to delali? — Gecelj: Upniki so me pritiskali! Peta kategorija izneverjenj obsega zgolj falsifikate Geceljeve. Teh pošt je 23 v ukupnem znesku 170 gld. 87 kr. in katere je Gecelj sam izdelal, ne da bi bil kak zdravnik kaj podpisal. — Predsednik Levičnik: Kako ste pa zaračunili podpore takim ženskam, ki so bile v otročji postelji in imele dobivati 8 gld. 40 kr.? Poizvedbe so pokazale, da ste celo takim ženskam zaračunili podpore, ki niso bile nikoli v otročji postelji, celo neki ženski, ki je stara že 72 let, da, še mrlite ste dela svojevoljno, brez da bi bil podpisal zdravnik, samo da ste umaknili pogrebščino; nekatere ste pa kar podkrizali. Tudi račune „Narodne Tiskarne“, ki niso bili plačani, ste kot plačane zaračunili. — Gecelj prizna vse. — Priča Avgust Weber, od 22. aprila 1891 načelnik okrajinibolniških blagajni, izpove, da so ga upeljale na poneverjenja Geceljeva konturne knjige, v katere je Gecelj diktiral take zneske kot plačane, katere je spravil sam. Takrat so virgilirali le s plavim svinčnikom, kar je Gecelj sam lahko ponarejal. On pa je dal napraviti za označenje štamplijo, katere je bila zaprta in do katere Gecelj ni mogel. Pobirati so se pri raznih strankah začele tudi juxte inkmalu se je prišlo na sled, da vodi Gecelj privatne goljufije juxte. Weber je Gecelja osem dni opazoval in videl, da so privatne juxte popolnoma fingirane, ime, znesek itd. Suspendir je Gecelja od službe in ga uprašal, ali je kaj izneveril, kar je ta odločno zanikal. Tudi je opazil Weber, da si je Gecelj od denarja, katerega bi bil moral njemu odraftati, da ga zapre v blagajnico, pridržal 74 gld. Ko je Gecelj pozval zvečer nadzorovalni odsek na odgovor, trdil je v jednom, da je nedolžen, aki ni kaj prav, so to le računske napake, kakere bode že prilikom razložen, a odsek se ni na to osiral

nego preverjen, da je Gecelj varal blagajno, da ga je g. Weber z dovoljenjem nadzorovalnega odbora takoj zapreti. Škodo hoče g. Weber imeti povrnjeno za bolniško blagajnico. Pokrita je škoda z zneskom 115 gld naloženim v hranilnici in s 4 gld. 90 kr. obrestni od te svote, katera je bila za kavcijo uložena, drugo zahteva blagajnica, da jej povrne Gecelj. Mestni magistrat poroča v svojem dopisu na deželno sodišče, da se je potratno življenje Geceljovo občelo opaževalo in da to ni bilo v nikakem razmerji z njegovo plačo, a da povodani bilo, ga zaradi tega klicati na odgovor. Gecelj odvrne, da ni živel potratno — Državni pravnik g. Pajk vzdržuje zatožbo popolnem ter označi kot obtežujoče okoliščine, da je Gecelj zopet zakril isto hudodelstvo zaradi kategrega je bil že jedenkrat kaznovan in visokost poneverjene svote. Kot olajšajoč, da je hudodelstvo obstal, da bo nekaj škode po kavciji povrnjene in da je bila kontrola pod prejšnjim vodstvom blagajnice popolnem nedostatna, kajti drugače bi se morale tako okorne (plumdnogoljufije takoj zaslediti in bi izneverjena svota pa bila tako visoko narasla. Sodišče je obravnavalo skoro celo uro. Proti 12. uri razglasil je predsednik nadsodiški svetnik g. Levičnik sodbo, da je Gecelj obsojen zaradi hudodelstva poneverjenja po § 183., kaznivo po § 184. na dve leti težke ječe, poostreno vsak mesec s postom in da ima povrtni bolniški blagajnici poneverjeno svoto in plačati kazenske stroške obravnavne. Kot obtežilno spoznalo je sodišče, ker je Gecelj zakril hudodelstvo izneverjenja že v drugič in ker je to tiral skoro dve leti. Gecelj si pridrži pravici pritožiti se proti odmerjeni mu kazni tekom treh dnij.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 14. oktobra. Danes bili pri grofu Taaffeu imenom slovenske delegacije poslanci Šuklje, Klun, Povše pritoževat se zaradi Novomeškega glavarja in zahtevat, da se odstrani.

Dunaj 13. oktobra. Ukaz naučnega ministervstva na vsa deželna šolska oblastva odločuje, da imajo odpasti latinske in grške domače naloge v višjih razredih ter urejuje pouk klasičnih jezikov na višjih gimnazijah.

Berolin 13. oktobra. Čar pride 25. t. m. semkaj, ostal bode tri dni in stanoval kakor običajno v ruskem veleposlaništvu.

Monza 13. oktobra. Rudini in Giers došla zjutraj ob 11. uri. Na kolodvoru ju vsprijel dvorni dostojanstvenik in odvedel v dvornem vozu v kraljevsko palačo.

Berolin 13. oktobra. Vesti, da velja shod Giersa z Rudinjem le narodnogospodarskim uprašanjem, je neverjetna. Gotovo je, da je shod dognala ruska vlada.

London 13. oktobra. Vesti, razširjene po „Daily Telegrafu“, da se je zasledila zatoža proti življenju carja Aleksandra, se ne potrjujejo z nobene strani.

Kolonija 14. oktobra. „Volkszeitung“ prijavlja podrobne vesti o novem brzovojnem aparatu, ki bode prouzročil temeljito spremembo vse telegrafije.

Rim 9. oktobra. Pred kazenskim sodiščem pričela se obravnavo proti 62 osobam, ki so bile zaprte 1. maja zarad izgredev v Rimu. Mej njimi je tudi Cipriani. Izmej začlenih je 61 članov anarhističnih društev. Prič je 125 obdolživih in 200 razdolživih, zagovornikov 35.

Razne vesti.

* (Žalostna trgatev.) V Gumpoldskirchenu poleg Dunaja, kjer raste znano dobro vino, imajo letos prav žalostno trgatev. Dve tretjini tamošnjih vinogradov ni obrodilo prav nič. Posestniki vinogradov prodati morajo zemljišča in se izseliti. Nadvojvoda Viljem daroval je za obubožane vinogradnike 600 goldinarjev.

* (Narodna italijanska razstava v Palermu) bode se odprla početkom bodočega meseca. Mestna občina dovolila je 200.000 lir za slovesno otvorkanje, ki se bode praznovalo z raznimi slavnostmi. Razstavljevalec se je že oglasilo nad osem tisoč. Nad tisoč jih je samo, ki razstavijo umetniška dela sedanje dobe.

* (Velik požar.) Vsled eksplozije gaza nastal je požar v palači bankirja Belmonta v Novem Jorku. Gospo Belmontovo in dva posla so komaj rešili. Palača z dragocenim pohištvo, slikami, rezbarskimi deli in knjižnico, je skoraj popolnoma uničena. Škoda znaša pol milijana dolarjev.

* (Velik požar v Londonu.) Velikanska zaloga blaga Marc Brownsa na bregu Temse nasproti Towerju, petnadstropno poslopje, 80 četvrtjev dolgo in 60 četvrtjev široko, pogorelo je v noči od nedelje na ponedeljek popolnoma do tal. Tudi bližnje hiše so zelo poškodovane po ognji in vodi vsled gašenja. Škoda je velikanska, ker so zgorele velike zaloge dragih kolonialnih pridelkov.

* (Uboj zaradi psa.) V Doljni Tuzi v Bosni uvel je konjederski pomagač psa, ki ni imel potrebne znamke. Sin lastnika psa, 16letni Handja Pirčič, hotel je psa nazaj, a pomagač zahteval je odškodnino zanj. Na to raztrogotil se je mladi Pirčič ter zagnal kamen v pomagača, katerega je zadel tako nešrečno, da se je takoj mrtev zgrudil. Mladega ubijalca so zaprli.

Zanesljivo zdravilno sredstvo. Osobe s slabim prebavljenjem, ki trpe na pomanjkanji slasti, napenjanji, tiščanji v želodci in nerednem iztrebljenju, zadobé zopet zdravje, če rabijo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, Skatljica stane 1 gld. Vsak dan razpošilj po poštenu pozveti A. Moll, lekar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 5 (4-13)

— (Prebavno vino) Karla Breymessera je gotovo najizbornejše sredstvo proti motitvam v prebavljenju ali zapekom, kajti to vino je ukusno in ne škodi nikdar, kar so v mnogobrojnih dopisih potrdili najodličnejši zdravniki. Steklonica srednje velikosti velja 1 gld., velika steklonica pa 2 gld. 50 kr. — Dobiva se pa pri g. Mr. F. Karlu Breymesserju, dvornemu lekarju v Brixenu na Tirolskem.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohrani usta, krepča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatljica zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatelj samoz 2 gld. (81-127)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

„LJUBLJANSKI ZVON“
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrta leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:
13. oktobra.

Pri Maliči: Mazaroli, Juris iz Trsta. — Auer, vitez pl. Weiss, Rebitsch, Averone, Stein, Blaschka, Zupančič, Polnauer, Bondy, Hirschbaumer, Konc, Gruber, Guselj iz Dunaja. — Krimpel iz Budimpešte. — Doljan iz Zagreba. — Skibbe iz Draždau. — Saxinger iz Linca. — Stern iz Prage. — Rossuer iz Ljubljane. — Saupper iz Celovca.

Pri Sloenu: Erjavec iz Trbovelj. — Zenkovich iz Trsta. — Krajec iz Novega mesta. — Habernek iz Brna. — Kahn iz Moguncije. — Bohar iz Carigrada. — Ullman iz Budimpešte. — Hainicke iz Berolina. — Hetz iz Monakova. — Rosenberg z Reke. — Manheimer, Fischer, Freund z Dunaja.

Pri Južnem kolodvoru: Clamic iz Gorice. — Prosen iz Litije. — Bürger iz Zagreba. — Košmelj iz Železnikov. — Grašove s Koroškega.

Pri avstrijskem cesarju: Pečnik s Krškega. — Ševar iz Novo vasi. — Pleničar iz Trebnjega.

Umrli so v Ljubljani:
13. oktobra: Anton Kulnik, zidarjev sin, 13 mesecev, Streliške ulice št. 11, jetika.

Meteorologično poročilo.

Da	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močnina v mm.
13. okt.	7. zjutraj	730.3 mm.	11.0°C	sl. szh.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	730.7 mm.	19.4°C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	733.9 mm.	14.8°C	sl. svz.	obl.	

Srednja temperatura 15.1°, za 3.2° nad normalom.

Št. 19594.

Razglas.

V smislu §. 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so **proračuni o dohodkih in o potroških**:

- mestne blagajnice Ljubljanske,
- mestnega ubožnega zaklada,
- zaklada meščanske bolnice in
- ustanovnega zaklada za 1892. leto že sestavljeni in bodo **od 14. do 28. t. m.** razgrneni v magistratnem ekspeditu občanom na vpogled.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 13. oktobra 1891.

Razpis službe.

Mestna hranilnica Ljubljanska razpisuje tem potom

službo praktikanta

z letno plačo 480 gld.

Prosilci za to službo izkazati morajo poleg znanja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi tudi še zmožnost trgovinskega knjigovodstva in naj uložé svoje prošnje s spričevali, posebno o dosedanjem poslovanju vred, do uštetege **28. oktobra 1891** pri ravnateljstvu mestne hranilnice Ljubljanske. (867)

Dunajska borza

dné 13. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papira renta	91.10	91.35
Srebrna renta	90.85	91.10
Zlata renta	109.30	109.20
5% marčna renta	102.20	102.15
Akcije narodne banke	1023—	1016—
Kreditne akcije	282.50	283.25
London	117.40	117.35
Srebro	—	—
Napol.	9.30%	9.30
C. kr. cekini	5.58	5.58
Neunške marke	57.67%	57.60
4% državne srečke iz I. 1854	255 gld.	134 gld. 75 kr.
Državne srečke iz I. 1864	100	181 " 25
Ogerska zlata renta 4%	—	104 " 20
Ogerska papirna renta 5%	—	100 " 80
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120 " —
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati lasti listi	115	—
Kreditne srečke	100 gld.	185 " 25
Eduofove srečke	10	19 " 50
Akcije anglo-avstr. banke	120	152 " 50
Tramway-društ. velj. 170 gld. n. v.	223	—

OBRTNO SPISJE.

Sestavil Anton Funtek,

c. kr. strokovni učitelj na obrtni šoli.

Cena vezanemu izvodu **80 kr.**, po pošti **85 kr.** Knjiga potrebna je vsakemu obrtniku. — Dobiva se pri

(850-3) **J. GIONTINI**-ju v Ljubljani.

Srajce, zavratniki, zapestniki, kravate.
M. Podkrajšek (727-2)
v Ljubljani, v Špitalskih ulicah.

J. GIONTINI

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani

ima v zalogi:

Bazar	za četrta leta gld. 1.62, po pošti gld. 1.92
Frauenzeitung	1.50, " 1.56
Modenwelt	— 75, " 81
Mode Elegante	1—, " 1.20
" Wiener	1.50, " 1.56
Land u. Meer	1.93, " 2.06

Nova naročila se začnjo sedaj. Vesprejemajo se naročbe na vse tu- in inozemske liste in časnike in se računi najnižja cena. — Ravnokar je izsel:

Wiener Bote 1892. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.
Stenski koledar, nemšk in slovensk, po 25 kr., po pošti 28 kr. (856-3)

Zobozdravnik SCHWEIGER stanuje (872-1)
„pri Malici“, II. nadstropje, št. 25-26.
Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne. Ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure popoludne.
Najnovejše in najboljše vrste umetnih zobjiv in zobj. — Najboljše in trpežne plombe v zlatu in platini za sprednje zobe, posteklenjene plombe povsem in nerazločno take, kakor so zobje.
Za vsa dela in operacije se garantira.

Karolu Till-u v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 10.
Vse (456-22)
šolske potrebščine za pisanje, risanje in slikanje, za vse šole po naročilu gg. profesorjev.
Velika izbera risalnih skladnikov, risal itd.

„Allianz“

delniška zavarovalnica na življjenje in rente na Dunaji.

Pisarnica I., Adlergasse št. 4.

Koneesijonovana z odlokoma visokega c. kr. ministerstva notranjih rečij z dne 28. junija 1890, št. 9050.

Deželnoknežji komisar:

Franc Kozaryn vitez Okulicz, c. kr. namestniški svetnik i. t. d.

Povsem uplačana

delniška glavnica **500.000 gld.** a. v.

katero je moči zvišati na **1.000.000 gld.**

Upayni odbor:

Predsednik:

Prince Egon Thurn in Taxis, c. in kr. podpolkovnik v p., dedni član magnatske zbornice ogerske itd. itd.

Podpredsednik:

Oton baron Bourgoing, francoski izredni minister v p., lastnik velikega križca Fran Josipovega reda, vitez reda častne legije, upravni odbornik c. kr. priv. Länderbanke itd.

Egon prince Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst, veleposestnik itd.

Vodilni ravnatelj: Arnold Marek.

Osrednja pisarnica: na Dunaji, I., Adlergasse št. 4.

Oglasila in naročila za Ljubljano in za vso Kranjsko

vsprejema gospod (864)

Avgust Müller v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.

vsprejemo se agentje.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje
ordinuje od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne;
ob nedeljah od 9.—11. ure dopoludne; za siromake ob petkih
od 9. do 10. ure dopoludne. (852—2)

V ponedeljek, dne 19. t. m., izide na svetlo:

„Od pluga do krone.“

Véliki zgodovinski roman,
zajet iz kranjske povestnice,
od Jakoba Bedéneka.

17 pôl v osmerki. Broširan stane 1 gld. 50 kr., elegantno vezan
2 gld., po pošti 10 kr. več.

Zanimivo in živo pripoveduje cenjeni gospod pisatelj v ro-
manu, česar junak je veliki matematik Jurij Vega, življenje tega
slavnega Kranjca.

Naročbe izvršujejo se z dnem 19. t. m. in nadalje, zaznamke
pa že zdaj vsprejemlje (870—2)

knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani, na Kongresnem trgu.

Odvetnik
DR. IVAN DEČKO

deželní poslanec, ud ravnateljstva Južnoštajerske hra-
nilnice in načelstva posojilnice v Celji itd.

odprl je (873—1)

pisarno v Celji

v hiši gospe Nelli (Rotovške ulice, poleg nemške cerkve).

Razglas.

Državno vojno ministerstvo namerja pogodbeno ugotoviti dajatev potrebnega sukna in drugega ovčjevolnenega blaga za vojaške akademije, vojaške realke in za vojaško sirotišnico in to za bodočih šest let t. j. od leta 1892. do uštevšega leta 1897. ter naznanja to v svrhu udeležitve pri teh dajatvah, oziroma, da se predlože pismene pogodbe.

Pogoje za dajatve, njih obseg in kakovostne zahteve glede odajnih predmetov razvideti so iz pogodbenega uzorca, katerega je moči upogledati pri VI. oddelku državnega vojnega ministerstva, pri intendantijah 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. voja in vojaškega komanda v Zadru, pri monturnem skladišči št. 1 v Brnu, potem pri vseh trgovinskih in obrtniških zbornicah v avstro-ugarski monarhiji, pri trgovskem muzeji v Budimpešti in pri ugarskem deželnem obrtnem društvu v Budimpešti.

Uzorce za dajatve moči je ogledati pri monturnem skladišči št. 1 v Brnu in se tudi proti plačilu dobavnih troškov in 15% upravnih troškov od tod razpošiljajo.

Z ozirom na potrebno jednakost, ozirati se bode samo na ponudbe, glaseče se vsaj na popolno dajatev jedne razpisanih vrst sukna ali ovčje volnenega blaga.

V ponudbah zapisati je cene za posamne vrste s številkami in črkami in pridejati je izjavo, da vsprejme ponudnik pogoje pogodbenega, njemu znanega uzorca in da bodo njegove dajatve popolnoma take, kakeršni so na ogled razpoloženi in od njega pregledani uzorci.

Ponudniki morajo dokazati svojo zmožnost, dajati prevzeto blago in svojo zanesljivost po trgovinskih in obrtnih zbornic svedočbah, katere je predložiti; nadalje uložiti jim je v zagotovo svoje ponudbe varščino, določeno na 5% v ponudbi stavljene cene za v pogodbenem uzorcu določene potrebsčine za jedno leto.

Varščina ali depozitni list pri o kaki vojaški blagajnici (pračilnici) uloženi varščini predložiti je zajedno z zapečačeno ponudbo toda v posebnem tudi zapečačenem zavitku. Na zavitek zapisati je razen naslova in imena ponudnikovega tudi vsebina zavitka. V ponudbi sklicati se je na varščino.

Varščina vrne se onim, katerih ponudbe niso bile vsprejete, takoj, ko se je storila odločba gledé završene razprave, varščina ponudnikov, ki so dobili dajatve, pa ostane kot del varščine, katera je določena na 10% vrednosti letnih dajatev.

Pravilno spremljene in kolkovne ponudbe doposlati je naravnost državnemu vojnemu ministerstvu tako, da dojdejo najkasneje dne 30. novembra t. l. ob 12. uri o poludne.

Na ponudbe, katere ne zadoščajo tem pogojem in na take, katere doidejo prepozno ali brzojavno se ne bode oziralo.

Na Dunaji, dne 25. septembra 1891. (844)

Jutri žrebanje!

Jutri žrebanje!

**Velika Praška
razstavina lotterija.**

(707—27)

Glavna dobitka:

100.000

goldinarjev

50.000

v Ljubljani se dobivajo lozi pri J. C. MAYER-JU.

Lozi po 1 gld.

Lozi po 1 gld.